

2013.03.14

KLUK ZE STARÉ DOBY

Орчуулсан А. Батчимэг³

Venkovský stav je neuspořádaný. Hodinová situace je neklidná. Kouř, který občas vychází z umazené jurty, následuje studánku s píský, cajdam s keři. Čtyři směry jsou široké a smutné, venku je mlha.

Letní horko hrálo plstěnou jurtu, znervozňuje náladu chovatele. Hovězí lejno leží v spodním okraji jurty. Všude několik telat vesele hraje. Končí tu svět, od dětství, kdy začíná chodit, až do doby, kdy šediví vlasy, stěhuje se nahoru a dolů podél řeky, usazuje se okolí jedné studny.

Tráví den a měsíc tím, jak Gabdž (buddhistický mnich) Džambal sedící v choimoru (čestné místo v jurtě proti dveřím) žvaní správně a nesprávně o bozích a poslouchá, jak Zaisan (úředník) Namdžil přijíždící z venku mluví pravdu a nepravdu o právé a zákoně. Zaostává za velkým dílem, zůstává pozadu ze světového vzdělání, myslí si, že ajl (skupina jurt) není, jestli promine hory na oně straně a přemyslí, že se dál za horizontem nenachází další země.

Žije nevědomě po celý život, ráno se modlí k bohům, večer se modlí k nebě. Kluk ze staré doby jezdí na koni, přijíždí klusem. Obaluje hlavu bílým bavlněným šátkem.

Rozcuchané vlasy ze spletených černých vlasů mu padají do tvaře. Vytahuje roztrhaný černý rukav, vystrkuje zašpiněný praskaný, opálený loket. Rychle slézá z koně, nechává odpočívat koně, utírá pot opáleného obličeje prachovým délem, utírá si silně nos, a pak vchází do jurty.

Vyprávuje lidem: “Baldan dělá plst, Tsend dává sodu ovčím, Damba jel hledat koně, Gombo přijel z Changaje, a tak dále. Říká: “Gabdža guai” a vidí dolů, slabě mluví: “Zaisan guai”, a pak sedí u kamen. Jí šálek jogurtu, trochu škraloupu, co mu dalyženy a pak odtamtud vychází a tím tráví jeden den, když natahuje hříbete u bohatého Baldžira, pije kumys, končí jednu noc. Porazí ovci u tajdže Dendeve, jí vnitřnosti.

Ačkoliv on je chytrý, nedosáhl kraje vychodního chošunu, nebyl u zapadní řeky, jenom bydlí mezi třemi a čtyřmi urtony, a proto nevidí nic a neposlouchá nic.

I když je mladý, špatně bydlí, slouží řádně lidem, kteří bydlí v jednom somoně, protože on je chudý, osířelý. Ztrácel cestu hezkého života tak, jak by mohl lépe žít. Tráví chladnou zimu hlídáním koně, a léta sledováním dobytku a chodí na lov sviště, který se ukládá na podzim a vychází na jaře.

Vyrůstá v venkovské hrubosti jako uvnitř převráceného kotlu. Myslí si, že nejsou jiná pravda a jiné slovo než slovo starých lidí, nejsou jiná místa než zimní, letní, jarní a podzimní kočoviště.

Jaký je ten divoký život se stížností? Jaký je mladý věk se smutkem? Proč se nechce dívat na nový svět? Kluk ze staré doby sam neví, jak smutný je takový stav.

Neví, jaké neštěstí přinášejí staří feudálové a mniši. Je smutné, že nejen tento kluk, ale i kraj a stát zavírají oči, zacpávají uši a nevědí, co se ve světě skutečně deje a zůstávají v samotě v pustém údolí.

³МУИС-ийн ГХСС-ийн Чех судлалын 3-р ангийн оюутан

Jaký je ten chudák.

A když jeden z jeho kamarádů začíná revoluci, a pak svítí louč slunce v převráceném kotlu, probouzí se i kraj a stát. Ví, že se za horizontem nachází země, seznamuje se s pěti oceány a pěti kontinenty. To otevírá cestu spolu jet na nový svět.

Modré Mongolsko se stálo červeným Mongolskem. Kluk ze staré doby se stal novým člověkem.

Jaká je to je radost.